

El periodisme de proximitat al Vallès Oriental

Laura Garriga Sagalés (*Institut Vil·la Romana, la Garriga*)

Ponències
Revista del
Centre d'Estudis
de Granollers,
20 (2016), 179-189

179

Resum: Aquest article resumeix el treball «De ben a prop. El periodisme de proximitat», que va ser finalista del premi Camí Ral convocat pel Centre d'Estudis de Granollers per al curs 2014-2015. En aquest treball, que s'ha elaborat fonamentalment amb entrevistes als professionals del periodisme, s'estudia el periodisme de proximitat al Vallès Oriental. Dedica una atenció especial al fenomen de les televisions locals i particularment a Vallès Oriental Televisió (VOTV), i destaca el valor d'aquest periodisme de proximitat no sols per a la formació dels professionals i com a referència per als mitjans de gran format, sinó també per la seva contribució al reforçament de la identitat comuna i la cohesió social, en un món cada vegada més globalitzat i necessitat de referents locals.

Paraules clau: periodisme de proximitat, cohesió social, Vallès Oriental, Vallès Oriental Televisió (VOTV).

Abstract: This article is a summary of the work «*De ben a prop. El periodisme de proximitat*», that was a finalist in the *Camí Ral* prize awarded by the *Centre d'Estudis de Granollers* for the academic year of 2014-2015. Local journalism in the Vallès Oriental region was studied in this work, essentially through interviews with professional journalists. Special attention was paid to the phenomenon of local television and in particular to Vallès Oriental Television (VOTV), and it highlights the value of this type of local journalism not only because of the training of the professionals involved and it acting as a reference for mass media, but also because of its contribution to the strengthening of a common identity and social cohesion in a world that is becoming more and more globalized and in need of local references.

Key words: local journalism, social cohesion, Vallès Oriental, Vallès Oriental Television (VOTV).

Data de recepció: octubre 2015; versió definitiva: desembre 2015.

1. Introducció

Es comenta que el periodisme està en crisi, que és una de les professions menys reconegudes i que qualsevol es veu capacitat per dedicar-s'hi. Es diu que les xarxes socials han permès la difusió d'informació poc contrastada i que el periodisme crític i objectiu és difícil que competeixi amb aquesta revolució tecnològica. La velocitat i la immediatesa de la notícia sovint està impulsada per una reflexió inexistent.

180

Em pregunto, tanmateix: per què no podem continuar reivindicant i fomentant el periodisme rigorós dels bons professionals? En aquest treball¹ he considerat interessant anar al que podríem considerar la base del periodisme, el que tracta del dia a dia d'un indret, el que surt al carrer, parla directament amb la gent, amb la càmera sobre l'espatlla i la llibreta a la mà, i explica les notícies en primera persona. Em refereixo al periodisme de proximitat, conegut també com a periodisme local, comarcal, que és on sovint es formen els professionals del periodisme, on aprenen a estimar la professió i a conèixer amb la seva duresa, perquè sovint han de compaginar tot tipus de tasques: càmera, redactor, editor i realitzador, etc.

No obstant això, sovint ha estat bandejat com un periodisme de segona, de baixa qualitat i sense importància. I la veritat és que –tal com ens diu David Bassa, un periodista que treballa ara en mitjans nacionals– sense aquest periodisme «tindríem un problema molt gros perquè no hi hauria referència».² Carles Capdevila, director del diari *Ara*, afirma que el periodisme local «és tan proper que tots els afectats per la notícia saben on viu l'autor de la notícia. Si la feina s'exerceix bé, no és la millor manera de fer amics», i afegeix que «és un factor de cohesió social, reforça l'autoestima, subratlla la pertinença al poble o ciutat o comarca, dóna rellevància a la feina de les entitats, deixa constància escrita o enregistrada dels fets per a la història local».³

L'objectiu d'aquest treball és estudiar aquest periodisme de proximitat al Vallès Oriental, i valorar-lo com a eina de cohesió social. En un món cada vegada més globalitzat i necessitat de referents locals, aquest periodisme fa una contribució fonamental al reforçament de la identitat comuna i, per tant, en darrer terme a la cohesió social. La cohesió social, que és imprescindible per al desenvolupament equilibrat i estructurat de la societat, no nega

Ponències
Revista del
Centre d'Estudis
de Granollers,
20 (2016), 179-189

¹ Aquest treball, amb el títol «De ben a prop. El periodisme de proximitat», va ser finalista del premi Camí Real de treballs de recerca de batxillerat, convocat pel Centre d'Estudis de Granollers per al curs 2014-2015 i es pot consultar a l'Hemeroteca Josep Móra de Granollers (Arxiu Comarcal del Vallès Oriental) i a la biblioteca de l'Associació Cultural de Granollers. Presentat a l'Institut Vil·la Romana de la Garriga, va tenir com a tutora la professora Sílvia Garcia Dalmases.

² Entrevista a David Bassa. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 46-51.

³ Carles Capdevila: «En defensa del periodisme local», *Ara*, 25.12.2011.

diferents posicions dins el grup, sinó que fa visible la diversitat de criteris, ja que hi ha pluralitat de persones, i es basa precisament en l'acceptació d'aquesta diversitat i en l'existència de referents comuns. El treball s'ha elaborat fonamentalment amb entrevistes als professionals que es dediquen a aquest tipus de periodisme de proximitat al Vallès Oriental i també a altres periodistes dels mitjans de comunicació d'abast més ampli. Dedicava una atenció preferent al fenomen de les televisions locals, i especialment a una de les televisions de la comarca, Vallès Oriental Televisió (VOTV), de la qual s'han pogut consultar diverses memòries.

2. L'origen de les televisions locals: Ràdio Televisió de Cardedeu

El 1979 Cardedeu era un poble d'uns 7.200 habitants. La ràdio de Cardedeu, Ràdio Borrego, va emetre per primera vegada durant la revetlla de Sant Joan d'aquell any i des de llavors es feren emissions itinerants. Una de les següents emissions fou al setembre durant una de les anomenades *nits de jazz*, reconegudes arreu, des del parc dels Pinetons.

A partir de l'existència de la ràdio, fou Jaume Rodri qui proposà crear una televisió: «I això no es podria fer amb imatges?»⁴ Joan Grífols, un dels creadors de Ràdio Borrego, elaborà un pressupost per tal d'engegar el projecte, i l'empresari Jaume Morató, promotor del Cineclub Cardedeu, va esdevenir una peça clau per aconseguir aquests diners i animar altres persones. El 7 de juny de 1980 es va convocar el poble al teatre de l'Esbarjo per donar a conèixer el projecte. Presidiren l'acte Jaume Rodri, els periodistes Salvador Escamilla i Josep Desumbila, i l'activista suís de la televisió local Gianni Bernascone. Va ser la primera emissió.

La inauguració oficial va tenir lloc el 23 de juny del 1981 amb la presència del president del Parlament de Catalunya, Heribert Barrera. Com que tot allò era fora de la legalitat, va venir la Guàrdia Civil a clausurar la televisió, però els promotors de la iniciativa sabien que vindrien, i van muntar uns equips falsos, que foren els que van clausurar. Després de diverses negociacions, a partir del setembre del 1981, es va aconseguir emetre de manera discreta amb l'aprovació de les autoritats del moment. Al març de l'any següent s'iniciaren les emissions regulars i a l'abril se'n va tornar a ordenar el tancament. Després d'un període de tancament per pròpia voluntat, es va aconseguir que es negociessin unes condicions per tornar a emetre. Actualment s'està promocionant una campanya de micromecenatge per tal de tirar endavant el projecte.

⁴ Entrevista a Jaume Rodri. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 13-19.

El naixement de Ràdio Televisió Cardedeu no va tenir gaires influències externes.⁵ Tanmateix, les principals provenen dels altres mitjans locals: la premsa i les ràdios municipals i lliures. La defensa de la identitat nacional, per exemple, es pot considerar un dels aspectes que la televisió recull de la premsa comarcal. També el «Manifest del Vendrell», una trobada celebrada el març de 1981 al Vendrell a la qual assistiren representants de 34 municipis, serví d'influència per a l'inici de Ràdio Televisió de Cardedeu. En aquest manifest es definiren les emissores de ràdio que durant els anys vuitanta estaven sorgint com «un important vehicle de catalanització, de dinamització cultural dels nostres municipis, oberta a la participació de tots» i «sense ànim de lucre».⁶

Abans de l'any 1980 només existien a Catalunya dues iniciatives de televisió local al Maresme, dutes a terme per radioaficionats. La primera, el 1976, a Tordera, impulsada per Josep Vivé, un radioaficionat i comerciant d'electrodomèstics. La segona fou una extensió de la primera. Ràdio Televisió Cardedeu va fer un pas més: no era fer televisió com un entreteniment o per promocionar un negoci, sinó que es buscava una nova il·lusió, apostant per un model de televisió local i comunitària, per difondre la cultura i la llengua i per trencar el monopoli de Televisión Española.

Maria Planas, col·laboradora de la televisió des dels seus inicis, confessa que «al principi la motivació era tècnica» i que «era qüestió de reinventar-se».⁷ No obstant això, el projecte de Ràdio Televisió Cardedeu va ser molt més que una televisió local de poble. Va ser l'impuls i el model per a la creació de moltes televisions més al territori català i més tard al conjunt espanyol. Es tracta de la primera televisió catalana i la primera televisió local de tot l'Estat espanyol. «La gent va venir a mirar, a inspirar-se a Televisió de Cardedeu», conclou Jaume Rodri.⁸

3. El precedent de Vallès Oriental Televisió (VOTV): Televisió de Granollers

Els inicis de Televisió Granollers cal situar-los a l'any 1987.⁹ Segons dades aportades per Joan Corbera i Santanach, un dels iniciadors d'aquesta

⁵ J. A. GUIMERA (2006), p. 18.

⁶ *Ibidem*, p. 64.

⁷ Entrevista a Maria Planas. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 7-12.

⁸ Entrevista a Jaume Rodri. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 13-19.

⁹ Sobre l'experiència de Televisió Granollers, vegeu: S. Solanas (2007).

experiència, les primeres emissions es dugueren a terme durant la fira de l'Ascensió de 1987. El plató de la televisió fou la Casa de Cultura de Sant Francesc de Granollers. L'interès de la societat civil per la potenciació dels mitjans de proximitat i l'aposta de l'Ajuntament per tal de tirar endavant el projecte, van fer que la proposta dels germans Corbera, els germans Botey i Jordi Pey, entre d'altres, fos realitzable.

En ocasions, s'utilitzà material anteriorment proporcionat per la Ràdio de Granollers, la qual havia iniciat la programació el 23 de maig del 1981 a les vuit del matí.¹⁰ El projecte es va anar consolidant al llarg dels anys, primer, des de 1987, amb el nom de Televisió de Granollers (TVG) i més tard, des del 1990, amb les sigles GTV, que corresponien a Granollers Televisió, per raó que la televisió gallega d'aquell moment tenia registrades les mateixes sigles.

En aquest procés de consolidació, l'Ajuntament cregué convenient designar una productora com a gestora de la televisió, i l'any 1990 Granollers Televisió passà a estar sota el control de la productora de Jordi Pey. Anys després, aquesta productora perdria la concessió de la televisió i Catalana de Televisió Local n'assumiria la gestió.

Amb la Llei de la televisió digital terrestre (TDT) de l'any 2000, que forçà l'apagada analògica, Granollers Televisió passà a ser l'actual Vallès Oriental Televisió (VOTV). Amb la nova Llei l'emissió d'àmbit més local hi perdia. Amb la televisió analògica hi havia la possibilitat de tenir una antena a cada poble, però amb el canvi a la TDT es començà a emetre des de Collserola i, per tant, ja no eren viables les emissions de televisió a cada municipi. És per això que es van haver d'agrupar i formar noves televisions. D'acord amb el volum de població, al Vallès Oriental se li concediren dues televisions públiques, una per al Vallès nord i l'altra per al Baix Vallès. Aquest va ser el final de la Televisió de Granollers i també d'altres televisions locals de la comarca que havien emès anys enrere. No obstant això, es manté la de Cardedeu per motius històrics.

Actualment moltes televisions locals estan adherides a la Xarxa de Comunicació Local, en concret a la Xarxa Audiovisual Local (XAL), entitat pública que va ser creada per la Diputació de Barcelona. D'aquesta manera, la Diputació gestiona la Xarxa de Televisions Locals (XTVL), el portal informatiu *xarxanotícies.cat*, l'agència de notícies XN i la plataforma de distribució de continguts audiovisuals a la carta *xip/tv*.

¹⁰ El periodista Lluís Diumaró donà el tret de sortida d'aquesta manera: «Molt bon dia, ens han tornat la ràdio a Granollers». Vegeu S. SOLANAS (2007), p. 12. Anys enrere hi havia hagut una emissora de la Falange, inaugurada el 1949. Vegeu J. HOMS (1995), p. 170.

4. Vallès Oriental Televisió (VOTV)

Vallès Oriental Televisió (VOTV) és una societat limitada unipersonal mercantil pública creada el 7 de setembre del 2009 pel Consorci Teledigital de la demarcació de Granollers. És una televisió nova i disposa, per tant, dels aparells de la tecnologia més moderna, amb l'objectiu d'aproximar els espectadors a la vida quotidiana dels municipis del Consorci i, per extensió, del conjunt de la comarca del Vallès Oriental. El canvi de Granollers Televisió a l'actual VOTV va comportar una pèrdua del pes informatiu que fins llavors hi havia tingut la ciutat de Granollers, ja que els continguts passaven a ser d'àmbit comarcal. No obstant això, la ràdio de Granollers suplí aquest rol: s'especialitzà en la informació de la capital vallesana.

El Consorci Teledigital de Granollers és una entitat amb personalitat jurídica pròpia, constituïda el 13 de setembre del 2006, que té la funció de regir i supervisar la feina de Vallès Oriental Televisió. Actualment està format des del 2013 pels ajuntaments d'Aiguafreda, Bigues i Riells, Caldes de Montbui, Canovelles, Cànoves i Samalús, la Garriga, Granollers, la Roca del Vallès i les Franqueses del Vallès. Lliçà d'Amunt en formava part, però a finals del 2012 es donà de baixa.

Els òrgans de govern de VOTV són la Junta General, el Consell d'Administració i la gerència. La Junta General està formada per un representant de cada ajuntament del Consorci. El Consell d'Administració també està format per membres dels ajuntaments del Consorci i és el que regeix i administra la societat de Vallès Oriental Televisió. Finalment, la gerència és a càrrec del director de la televisió, actualment Albert Jordana Casajuana.

VOTV té actualment en plantilla tres treballadors: el director gerent, Albert Jordana Casajuana; la cap d'informatius, Clara Armengol Pi de la Serra, i la cap de continguts, Marta Castañé Carreras. La resta de treballadors no són contractats per la societat: es convoca un concurs públic on es presenten majoritàriament productores que gestionen temes audiovisuals. Se'n diu externalització dels serveis.

Segons explica Albert Jordana, fer televisió local i aconseguir-ne un bon manteniment actualment no és viable. La televisió es nodreix principalment de les aportacions del Consorci per tal de sufragar les despeses: «nosaltres hauríem de tancar si no fos per les aportacions dels ajuntaments».¹¹ La publicitat, però, també és una font important d'ingressos, i cada any ha anat augmentant el seu percentatge fins a arribar a gairebé un 30%,¹² tot i que la

¹¹ Entrevista a Albert Jordana. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 25-29.

¹² Segons la Memòria de VOTV de l'any 2013, els ingressos en publicitat van augmentar un 2% respecte als de l'any anterior. Vegeu L. GARRIGA (2014), p. 33.

crisi econòmica fa difícil l'aposta publicitària en televisió local. VOTV també es nodreix dels ingressos que obté de produccions que fa per a la Xarxa de Televisions Locals, o de programes encarregats per productores i entitats, entre altres alternatives.

Com a televisió pública, un front obert de debat és la qüestió del control polític del mitjà. Segons David Bassa, «un mitjà que ha nascut per motius institucionals i que depèn o majoritàriament depèn de les aportacions econòmiques o subvencions de l'ajuntament, del consell comarcal o de la diputació o de qui sigui, serà un mitjà dins del qual serà difícil fer periodisme».¹³ A les conclusions dels *Quaderns del Consell de l'Audiovisual de Catalunya* del setembre del 2002 es diu que «les poblacions que opten per una televisió estrictament pública, municipal, s'haurien de dotar de nous mecanismes de control democràtic i independent que evitin el control directe de l'equip de govern o l'alcaldia».¹⁴ Sobre aquesta qüestió, Albert Jordana diu que si bé és obvi que VOTV està lligada als ajuntaments del Consorci, i que «les grans decisions les prenen ells», no hi ha una intervenció directa en els continguts dels programes, que estan en mans dels professionals, i que, en qualsevol cas, «són alcaldes de colors diferents: del Partit Socialista, de Convergència o d'Esquerra Republicana». «Ara no en tenim cap d'Iniciativa, però n'havíem tingut», diu.¹⁵

Els continguts que s'emeten estan centrats en els nou municipis que formen el Consorci. En el que s'anomena *prime time*, la franja horària amb més audiència, el 2013 s'emeteren els informatius *Infovallès* i *Infoesports*, i els programes següents: *Territori*, sobre les entitats dels municipis del Consorci; *Taula política*, amb entrevistes a polítics del Vallès; *Taula cívica*, on intervenen persones de diversos àmbits; *Oriental*, amb entrevistes a càrrec d'un periodista vallesà; *Picalletres*, un concurs sobre la llengua, i *La setmana radial*, amb reportatges d'actualitat.

5. El periodisme de proximitat i la identitat comarcal

VOTV va néixer amb l'objectiu de «fer una televisió identificativa del Vallès Oriental, original i única».¹⁶ Respecte d'aquest objectiu, Albert Jordana comenta: «Això es va redactar als inicis i potser ara ho formularia diferent. Això és veritat, la gent no se sent del Vallès Oriental, no sortirà a fer manifestacions

¹³ Entrevista a David Bassa. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 46-51.

¹⁴ Consell Audiovisual de Catalunya (2002): *El sector de l'audiovisual a Catalunya: estadístiques principals*, apartat «El control democràtic de les televisions locals».

¹⁵ Entrevista a Albert Jordana. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 25-29.

¹⁶ *Memòria VOTV 2013*, p. 4. Vegeu L. GARRIGA (2014), p. 29.

dient que és del Vallès...; però sí que l'àrea al voltant de Granollers ens té identificats en el territori».¹⁷ Vicenç Relats, director de *Vallesos*, també creu que aquesta identitat existeix: «Nosaltres sempre diem que ens diem *Vallesos* en plural no perquè siguin dues comarques, sinó perquè de vallesos n'hi ha un, el Vallès, o molts més de dos»; i conclou: «Jo penso que sí que hi ha una certa consciència de ser del Vallès. Crec que és per definició, per essència, *light*, però prou que hi és».¹⁸

Certament, dins el mateix Vallès Oriental es poden apreciar moltes realitats diferents. Hi ha, per exemple, d'una banda, l'anomenada zona metropolitana de Granollers, amb els municipis propers a la capital de la comarca (que és, més o menys, l'àmbit de VOTV), i de l'altra, el Baix Vallès, al voltant de Mollet del Vallès i Montmeló, on precisament hi ha una altra televisió (Vallès Visió). Aquesta, amb seu a Mollet, està regida pel Consorci Teledigital de Mollet, format pels ajuntaments de Mollet del Vallès, Parets del Vallès, Montornès del Vallès, Montmeló, Martorelles i Vallromanes.

Segons el mateix Albert Jordana, «la realitat sociopolítica i cultural a les dues zones del Vallès és molt diferent. Granollers fa de pol en la seva àrea metropolitana i Mollet a la seva zona. Entremig hi ha Parets, que fa de paret».¹⁹ El nivell d'audiència de VOTV coincideix amb el d'altres mitjans de proximitat de la comarca, com ara *El 9 Nou*, el nivell d'audiència del qual és més alt en l'àrea d'influència granollerina i més baix en altres zones de la comarca, com ara el Baix Vallès o el Baix Montseny.²⁰

La identitat vallesana no mostra una potència comparable a la d'altres comarques, com ara la Garrotxa, Osona o les comarques pirinenques. Naturalment, es veu més afectada per la influència de l'àrea metropolitana barcelonina, que n'afebleix els trets identitaris. Això també té una traducció en el periodisme de proximitat. Tal com assenyala Francesc Pena, conseller delegat de la Xarxa Audiovisual Local, «hi ha zones on la presència comarcal és més forta. Però n'hi ha d'altres, sobretot a mesura que s'avança cap a la zona metropolitana de Barcelona, on el ciutadà ha de fer més experiments per tal de trobar informació local».²¹ Per això és tan important la tasca que

¹⁷ Entrevista a Albert Jordana. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 25-29.

¹⁸ Entrevista a Vicenç Relats. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 30-35.

¹⁹ Entrevista a Albert Jordana. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 25-29.

²⁰ Segons les memòries de VOTV, el 2012 hi hagué uns 13.000 espectadors diaris, 5.000 més que l'any anterior, que suposa un 42% de l'audiència de televisions locals al Vallès Oriental. L'any 2013, el perfil de l'audiència era majoritàriament de sexe masculí, de classe mitjana, entre 46 i 64 anys, de municipis mitjans, amb estudis secundaris i amb el català com a llengua materna. Vegeu L. GARRIGA (2014), p. 39.

²¹ Francesc Pena, «La situació actual dels mitjans de comunicació local», ponència a les jornades del Mercat Audiovisual de Catalunya de 2014. Vegeu el resum de la ponència a L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 3, p. 71-75.

fan VOTV i altres mitjans de proximitat de la comarca, com ara *El 9 Nou*, en el conjunt de l'àmbit del Vallès Oriental, o *Vallesos*, en l'àmbit dels dos vallesos, l'Oriental i l'Occidental, que reforcen la identitat de la comarca i, per tant, també la seva cohesió social.

Al llarg del treball, i com a conseqüència de l'anàlisi de les entrevistes als professionals del sector, he vist oportú distingir entre el concepte de *funció* i el d'*eina*. Per dir-ho en altres paraules, tot i que no sigui expressament la seva funció, el periodisme de proximitat és una eina d'identitat i cohesió social. Segons el periodista David Bassa, «quan tu crees un imaginari o un univers, els lectors, oients o televidents d'aquell mitjà al final acaben assumint aquell univers. Si és un univers comarcal acaben assumint identitat comarcal sense voler. Sense que n'hagin de fer bandera, però es crea una certa identitat».²²

La informació de proximitat rigorosa i veraç produeix la consolidació d'un substrat comú, d'una cultura que uneix els integrants d'un territori, d'un arxiu de poble. A més, la identitat comuna i l'existència d'alguns mitjans de comunicació es retroalimenten. Alguns mitjans ajuden a la identitat comuna i la cohesió social, però aquesta també propicia l'existència d'aquests mitjans. En un territori on els ciutadans se senten amb la motivació o la necessitat d'establir un nexa comunicatiu per tal d'identificar-se o vincular-se més amb la realitat de l'entorn, sorgiran propostes de periodisme de proximitat per atendre una demanda real: «Hi ha un tema que preocupa i el mitjà el capta com a resposta del que necessita el poble», afirma la periodista Anna Ballbona.²³

6. Present i futur del periodisme de proximitat

La situació actual del món periodístic de proximitat és un debat estès entre els professionals del sector. Un estudi realitzat per la Xarxa de Comunicació Local revela que més d'un 60% dels ciutadans requereixen informació local de proximitat cada dia.²⁴ En primer lloc, aquesta informació la van a buscar a la premsa comarcal. A una distància molt petita, hi ha aquells que la van a buscar a la televisió local i, a una gran distància, hi ha els que s'informen per la ràdio local. Això, però, varia segons les comarques.

²² Entrevista a David Bassa. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 46-51.

²³ Entrevista a Anna Ballbona. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 20-24.

²⁴ Joan Foguet (cap de l'Àrea de Continguts de la Xarxa de Comunicació Local), «La situació actual dels mitjans audiovisuals locals a Catalunya», ponència a les jornades del Mercat Audiovisual de Catalunya de 2014. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 3, p. 71-75.

El futur del periodisme de proximitat, o del periodisme en general, és incert.²⁵ D'entrada, el periodisme és un sector particularment afectat per l'actual crisi econòmica, perquè la premsa sobreviu fonamentalment gràcies a la publicitat, que es redueix molt en moments de crisi: «Nosaltres sí que ens hem de buscar la vida cada dia. Per vendre i per buscar anuncis, que són la base», constata Josep Mas, director del periòdic *El 9 Nou*.²⁶ Al mateix temps, és un sector molt afectat per la revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), que s'ha vist a vegades com una cosa negativa per a la feina dels periodistes. Tanmateix –tal com ens recordava recentment Albert Sáez, director adjunt d'*El Periódico de Catalunya*– permet als professionals «acostar-se molt més a la gent, perquè les xarxes ens permeten un contacte molt més directe amb el públic, que això al final és l'essència del periodisme».²⁷

De manera que el periodisme està en un procés de canvi en què els mitjans han de cercar alternatives per obrir-se a nous mercats. Alguns experts afirmen que actualment hi ha una sobredimensió de mitjans de comunicació i que en el futur hi haurà una especialització d'aquests en temes concrets i la cooperació entre els diversos àmbits comunicatius. Algunes televisions locals ja han apostat pel model associatiu de la Xarxa de Comunicació Local, la qual és un suport econòmic per a aquests mitjans i fomenta la realització de projectes audiovisuals.

Segons Luis Mauri, cap de redacció de la secció de Societat d'*El Periódico de Catalunya*, «alguns experts en comunicació coincideixen a pronosticar que anem cap a un ecosistema informatiu en què tan sols uns quants mitjans grans tindran prou recursos per seguir competint per la informació internacional i els grans reportatges globals. [...] Així que, conclouen aquests teòrics, el futur de la premsa està en bona mesura en l'especialització local».²⁸ El sector de les ràdios, per la seva banda, és el que es veu més afectat, i ha de lluitar cada dia per fer-se un lloc.

Tanmateix, en un món cada vegada més tecnològic, d'informació sovint poc fiable i falsa o en què tothom es veu capacitat per opinar, ara més que mai es necessita un periodisme rigorós, vertader i compromès amb la societat: «El periodisme seriós, l'exercici rigorós de l'ofici de periodista –i és important recalcar-ho en un moment on tot sovint qualsevol s'atorga el títol de

²⁵ Vegeu P. MONJA (2015).

²⁶ Entrevista a Josep Mas. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 4-6.

²⁷ Declaracions a TV3 després de guanyar el guardó Joan Fuster d'assaig per la seva obra *El periodisme després de Twitter*, en els Premis d'Octubre de València de 2014.

²⁸ Entrevista a Luis Mauri. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 52-53.

periodista, d'opinador, d'analista— és un dels requisits essencials per a l'èxit d'una societat avançada», explica Antoni Molons, director general de Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.²⁹ Luis Mauri conclou: «Aquesta crisi econòmica passarà, com també passarà la crisi tecnològica, i què quedarà llavors? Doncs quedarà la necessitat de la gent d'informar-se d'una manera fiable i contrastada per actuar en la societat. I aquesta informació l'haurà de donar un professional qualificat per fer això».³⁰

En aquest treball s'entreu un fenomen que va més enllà dels mitjans de comunicació locals. Opino que hi ha una evident falta de comunicació entre els integrants d'una societat, d'un territori. Hem volgut poder comunicar-nos amb gent de l'altra punta del món i saber molt de tot arreu, en un món globalitzat, però sovint sense saber res d'allò que ens envolta, d'on som, del lloc més proper. Per això sovint no valorem el periodisme de proximitat perquè «es queda aquí». Però les persones ens passem gran part del nostre temps aquí. I aquí som nosaltres, les nostres arrels, la nostra gent, el nostre patrimoni.

Referències

GARRIGA, LAURA (2014): *De ben a prop. El periodisme de proximitat*, treball de recerca de batxillerat, Institut Vil·la Romana de la Garriga.

GUIMERÀ, JOSEP ÀNGEL (2006): *La televisió local a Catalunya: gestació, naixement i transformacions (1976-2005)*, tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona.

HOMS, JOSEP (1995): *Granollers. Retalls d'història urbana*, Granollers, Tarafa, Editora de Publicacions S.L. - Revista del Vallès.

MONJA, PACO (2015): «La premsa a Granollers (1982-2014). Final d'una època i d'un model?», Ponències, *Revista del Centre d'Estudis de Granollers*, 19, p. 7-49.

SOLANAS, SILVIA (2007): *Històries de la ràdio 1981-2007*, col·lecció «Coneguem Granollers», núm. 17, Granollers, Ajuntament de Granollers.

²⁹ Entrevista a Antoni Molons. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 58-60.

³⁰ Entrevista a Luis Mauri. Vegeu L. GARRIGA (2014), annex a l'apartat 1, p. 52-53.